

Yabancılar dünyanın öbür ucundan geliyor, Türkler adını bile bilmiyor! Gülhane'de gizli hazine

İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Müzesi'nde 9-16 yy arası yazılan kitaplardaki teknik çizimler hayata geçirilmiş. Saatler, usturlaplar, buharlı makineler, haritalar Müslümanların ne büyük bir medeniyete imza attıklarını gösteriyor.

İrfan Özfatıra

Fuat Sezgin, Almanların üstüne titredikleri ödüllere boğdukları ve ısrarla vatandaşlık teklif ettikleri bir profesör. 22 lisan biliyor ve tam 55 yıldır Müslüman bilim adamları üzerine çalışıyor. 1500 civarında yazma eseri gün ışığına çıkarmış ve 15 ciltlik muhteşem bir seri hazırlamış. Frankfurt Üniversite-sinde sıra dışı işlere imza atmış. Yazma kitaplarda bulunan çizimleri hayata geçirmiş, cihazları aslına uygun olarak yapmış, çalıştırmayı da başarmış. Bunlar içinde çok değişik saatler, teraziler, cerrahi aletler, buhar makineleri, usturlaplar, makineli tüfek gibi ok atan yaylar, mancınklar ve iz bırakan mimari eserlerin maketleri var ki sayıları 800'ü buluyor. Şimdi bu alet ve cihazların bir kopyaları da İstanbul'da, Gülhane Parkı'nda kurulan "İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi"nde sergileniyor. Ancak müze ne yazık ki Türkiye'de pek tanınmıyor.

2006 yılında Kültür Bakanı Atilla Koc'un girişimleriyle ve Fuat Sezgin'in

Prof. Dr. Fuat Sezgin

öncülüğünde Gülhane Parkı'ndaki "Has Ahırlar"da kurulan müze, ecdadımızın bilimdeki seviyesini, seciyesini net bir şekilde gösteriyor.

İNSANLIĞIN ORTAK MİRASI

900'lü yıllarda Avrupa bir çöl, bir bataklık. Kalabalıklar masalların, saf-sataların peşinde koşuyor.

Derken içlerinden bazıları Müslümanların ardına takılma cesaretini gösteriyor. O devirde Arapça bilen yok, burada Yahudileri kullanıyorlar. 10. yy'dan itibaren İslam âlimlerinin kitapları İspanya ve Fransa'da yayılmaya başlıyor. Avrupalılar ancak 16'ncı yy'da

eser verebiliyor. Müslümanlar kaynak göstermeye önemmiyet verirken Avrupalılarda sahiplenme duygusu öne çıkıyor. Arapça kitapların Latince tercümelerinde gerçek müelliflerin adları geçmiyor. Kaynak zikretme gibi alışkanlıkları yok ya da öylesi işlerine geliyor. Bilsinler ya da bilmesinler ama Rönesans'ın altyapısını kesinlikle Müslümanlar hazırlıyor.

BAZI ALANDA YOKLAR

Avrupalılar bazı alanlarda hiç yoklar. Mesela "matematik coğrafya"ya zerre kadar katkısı olmuyor. Bu ilmin % 20'sine Yunan, Finike, Sasani denizcilerinden miras kaldığını söylesek bile % 80'i kesinlikle İslam âlimlerine ait.

Mesela Biruni bunu müstakil bir ilim olarak takdim ediyor. 10. yy'da yaşayan Makdisi daha da ileri götürüyor. Hem güçlü bir bilgileri var, hem de çok çalışıyorlar. Bir ölçüm yapabilmek için Gazze-Bağdat arasında tam 6 kez gidip geliyor sahrayı arşın arşın ölçüyorlar. Batlamyus 22 derece hata yapıyor, onlar neredeyse hatasız neticelere ulaşıyor.

Müslüman denizciler geminin burununu çevirdi mi dikkate değmeyecek yanlışlarla Sumatra'yı bulabiliyorlar. Avrupalı bu noktaya ancak 20'nci yy'da varıyor. Detaylı bilgi Boyut Yayın Grubu'nun, Fuat Sezgin hocanın çalışmalarından bir dilimini sunduğu "İslam Uygarlığında Astronomi, Coğrafya ve Denizcilik" adlı kitapta yer alıyor.

Prof. Fuat Sezgin, İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi'nin temellerini; 27 yıldır fahri direktörlüğünü yaptığı Frankfurt Üniversitesi Arap-İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü'nde atmış.

